

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Бондаренко Е. В. Некоторые аспекты совершенствования прокурорского надзора за соблюдением законов подразделениями МВД Украины.....	287
Босак О. С. Агресія як соціальний феномен	290
Воронецька І. Я. Діяльність органів опіки та піклування, пов'язана із захистом прав повнолітніх осіб, які за станом здоров'я потребують допомоги	293
Гатіатуліна О. В. Міжнародний досвід щодо запобігання і протидії корупції.....	295
Дацько М. В. Actio popularis та ефективність місцевої влади	298
Демченко Д. А. Інформаційне право як соціальний феномен та його місце і роль в системі правових засад становлення української державності	391
Денисенко М. М. Зарубіжний досвід нормативного регулювання негласних слідчих (розшукових) дій	294
Дідовець О. М. Питання можливості звернення стягнення на активи, відчужені у процесі сек'юритизації, у разі банкрутства ініціатора сек'юритизації.....	307
Живцов В. О. Методичні підходи до формування зовнішньоекономічного механізму інтеграції України у світову економіку.....	310
Жубрид С. М. Інтерактивні технології сучасного уроку в початковій школі.....	315
Зайцева В. О. Адміністративно-правові аспекти регулювання збереження та реставрації пам'яток монументального живопису.....	318
Заросило В. В. Окремі аспекти щодо проведення масових заходів	322
Зубов М. В. Теоретичний аналіз дефініції “безвісно відсутня особа”	324
Каменева Н. В. Адаптація законодавства України до права ЄС у сфері охорони довкілля.....	326
Кірюхова Н. С. Основні характеристики нотаріального процесу в Україні.....	329
Кривоберець М. М. Сучасні аспекти та особливості функціонування ринку туристичних послуг.....	331
Ладнюк М. О. Політична участь як елемент інституалізації місцевого самоврядування.....	334
Лісовська Ю. П. Адміністративне управління національними інформаційними ресурсами.....	336

АСТІО POPULARIS ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

Сьогодні розвиток законодавчої бази місцевого самоврядування необхідно вести з урахуванням, наприклад, принципів верховенства права, співмірності мети і засобів правового регулювання, поінформованості громадян, пріоритетності прав людини, взаємної довіри влади і громадян, заборони адміністративної сваволі тощо. Це значить, що законодавству про місцеве самоврядування потрібна нова концепція, яка б спиралась на європейську правову традицію [1, с. 79]. Положення Хартії про ефективність, економію та наближеність послуг до громадян, можливо, стануть у пригоді для запровадження так званих актів ефективності, які існують, наприклад, у Великій Британії, Італії (Громадські хартії) та інших країнах. У Франції існують нормативні акти, які передбачають проведення моніторингу питань ефективності та якості з питань місцевого самоврядування. У Швеції працівники відповідних відомств отримують доплату за результативність у сфері місцевого самоврядування [2, с. 166–167].

Аналітики місцевого самоврядування вже пропонують розроблені критерії ефективності та оптимальності системи управління місцевого самоврядування. Такими критеріями можуть бути: визначення професійного рівня апарату органів місцевого самоврядування, оптимальна модель органів місцевого самоврядування, оперативність та компетентність у прийнятті управлінських рішень, рівень виконавчої дисципліни, усунення дублювання функцій місцевого самоврядування, мінімалізація навантаження на бюджет утримання органів місцевого самоврядування, створення належної мотивації для персоналу органів місцевого самоврядування [3, с. 16].

Також, для реалізації п. 2 ст. 6 Хартії, від органів місцевого самоврядування вимагається по-новому врегулювати питання муніципальної служби. Для цього необхідно запровадити реальний конкурс заміщення посад в адміністративному апараті виконкому місцевого самоврядування [4, с. 4].

З ратифікацією Хартії Україна отримала вагомий важелі для зміни ситуації у сфері місцевого самоврядування на краще. Як свідчить практика, в Україні успішно реалізується ст. 10 Хартії, яка передбачає право місцевих органів самоврядування на об'єднання та п. 2 ст. 4 про сфери компетенції органів місцевого самоврядування.

У дусі ч. 2 ст. 4 Хартії та відповідно до ст. ст. 8–13 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, в територіальних громадах проводяться громадські слухання (м. Київ, м. Світловодськ, м. Вознесенськ) і місцеві референдуми, ухвалюються Статuti територіальних громад (м. Нікополь, м. Комсомольськ), створюються органи самоорганізації населення (м. Львів), інститути на кшталт місцевих омбудсменів із захисту прав підприємців (м. Кам'янець-Подільськ), муніципальної міліції (м. Бердянськ, м. Львів) тощо.

Представники наукових кіл в сфері місцевого самоврядування надають відповідну допомогу у впровадженні Хартії шляхом видання прикладних матеріалів, на зразок “Стратегії розвитку територіальної громади: загальні засади методики” [5].

На сьогоднішній день в Україні існують десятки добровільних об'єднань ОМС різних рівнів, які налагодили співробітництво між собою та міжнародними організаціями. До таких об'єднань належать: Асоціація міст України, Українська муніципальна академія, Український муніципальний клуб, Ліга історичних міст України, Українська асоціація місцевих та регіональних влад та інші.

Щодо реалізації положень Хартії в актах місцевого самоврядування, то українська гуманітарна наука вже виробила певні рекомендації з цього питання. Згідно з цими рекомендаціями, акт самоврядування повинен відповідати таким критеріям:

- дотримання непорушності букви і духу Хартії, тобто вилучення з цього акта положень, які їй суперечать;
- забезпечення пріоритету положень Хартії над актами чинного Законодавства;
- визначення на основі Хартії мети і завдань правового регулювання питань, з якими акт самоврядування пов'язує встановлення, припинення і зміну правовідносин;
- забезпечення відповідно до положень Хартії організаційного і політико-правового механізму та гарантій реалізації акта місцевого самоврядування;
- встановлення на підставі Хартії гарантій захисту прав суб'єктів правовідносин та підстав їх юридичної відповідальності;
- прийняття акта місцевого самоврядування через прозору процедуру;
- дотримання процедури набуття ним легітимності та оприлюднення [6, с. 34–35].

Реалізація Хартії в актах місцевого самоврядування має бути побудованою на чітких процедурах і методиках. Це становить гарантію досконалості й ефективності цих актів. Та все ж необхідно констатувати, що ОМС поки що реалізують Хартію від випадку до випадку. Її творчий потенціал використовується ними недостатньо, хоча через тлумачення Хартії можна розв'язати практично будь-яке питання місцевого самоврядування, як, наприклад, внаслідок інтерпретації Конституції — всіх питань конституційного права.

Підтвердженням творчого потенціалу Хартії є розробка на її основі ідеї про запровадження інноваційних форм громадського контролю — інституту місцевого уповноваженого з прав територіальної громади [7, с. 43–46].

Хартія у ст. 3 наголошує на тому, що органи місцевого самоврядування повинні здійснювати свою діяльність в інтересах територіальної громади. Це зобов'язує відповідні органи під час нормопроєктування враховувати інтереси фізичних та юридичних осіб. У Швеції, наприклад, кожен член комуни, якщо він не згоден з якимось рішенням муніципальної ради, оскаржує його до суду. Подібну практику називають у Швеції *actio popularis*.

Для реалізації Хартії уповноважені органи місцевого самоврядування повинні прийняти відповідні акти. За роки, що пройшли після ухвалення Закону України “Про місцеве самоврядування” 1997 р. та ратифікації Хартії, у багатьох містах ще нема статутів територіальних громад. Це знижує можливість громадського контролю. Тому питання муніципально-юридичної та політичної відповідальності представників місцевого самоврядування за ефективність здійснення ними владних повноважень є темою подальших наукових досліджень

Джерела

1. Кампо В. Ресурси місцевого самоврядування: політичні моделі і методологічні проблеми розвитку самоврядування в контексті політико-правових реформ України // Інноваційні

- механізми місцевого та регіонального розвитку. За матеріалами VIII Всеукраїнських муніципальних слухань “Ресурси місцевого і регіонального розвитку: національний та міжнародний аспекти”, 29 липня — 2 серпня 2002 року, Судак, Автономна Республіка Крим / Науковий редактор: М. Пухтинський. — К.: Атіка-Н, 2003. — 528 с.
2. Застосування механізмів ефективності менеджменту в діяльності державних органів. Теорія і практика. — К.: Видавничий дім “КМ Академія”. 2001. — 175 с.
 3. Дуда А. Оптимізація системи управління як фактор ефективності самоврядування // Аспекти самоврядування. Часопис Українсько-Американської програми партнерство громад. — 2003. — № 2 — С.4
 4. Кампо В. Європейський вибір України і становлення нового адміністративного права. // Український соціально-гуманітарний журнал Людина і Політика № 3(15). Травень — Червень 2001.
 5. Розробка Стратегії розвитку територіальної громади: загальні засади методики / Київ. центр Ін-ту Схід-Захід. — К.: Вид-во “Дата Банк Україна”, 2002. — 232 с.
 6. Гірняк М. Європейська хартія місцевого самоврядування в Україні: питання реалізації та контролю. — Львів: Каменярь, 2004. — 57 с.
 7. Батанов О. Місцевий уповноважений з прав територіальної громади в механізмі захисту прав людини (проблеми теорії і практики) // Право України 2001. № 2. — С. 43–46.